

Kitajska svoje zemlje nikomur brez vednosti Rusije odstopiti in ta bo poslala svoje častnike, da izvežbajo kitajsko vojsko. Ta za Rusijo in njeno daljno razvitje jako ugodna pogodba boli močno Anglijo. Ta si je hotela svoj vpliv utrditi v orientu, a prekaša jo v tem Rusija. Prav odločno je Anglija odsvetovala Rusiji, naj se ne spušča v kitajske zadeve, toda ruski listi so še odločneje odgovorili, da ne potrebuje Rusija nobenega svetovalca o tej stvari. Anglija bi rada imela dobiček od sibirskje železnice, a Rusija jej ne pusti tega veselja. Mogočna Rusija že sedaj najvplivnejša v Evropi, razteza svojo moč čedalje bolj na okrog. Evropa uvideva njeno moč in isto zmirom bolj upošteva.

Anglija se ne čuti še dosti močno in namerava pomnožiti sedanjo stalno armado. Osnovati hoče več novih pehotnih bataljonov, organizovati konjeništvu in pomnožiti topništvo. Ubogo ljudstvo ti pa plačuj! Ta pesem poje v vseh državah. Vojska ni nikoli in nikjer zadosti močna, če bi imeli denar za vojsko iz tal izkopati, dobiti ga morajo. Druge potrebne stvari morajo pa čakati leta in leta in to zaradi tega, ker ni denarja, oziroma, ker se toliko potroši za vojsko. Da bi pač že bolezen oborcževanja zapustila vse države. Blagostanje se more le tedaj še povrniti mej ljudstvo. Novih virov dohodkov kmalu ne bo več najti in treba bo v državnih gospodarstvih začeti misliti na zmanjšanje stroškov. Ko bi se vojska skrčila, bi bilo mnogo denarja na razpolago za druge namene oziroma ljudstvo bi se razbremenilo vedno višjih davkov.

Turčija. — Veliko se je že Anglija prizadevala da bi sporazumno z drugimi vevlastmi uredila razmere v Turčiji. Toda ker je Anglija znana pri drugih vevlastih kot jako sebična, se na njene predloge ni oziralo. Odločno se pa zadržuje zdaj, da so se vevlasti malone že zjediniše glede reform v Turčiji. V prvi vrsti zanima se Rusija izvedbo reform. V tem, da je treba korenitih preosnov v Turčiji, so bile vevlasti že davno edine, toda kako te izvesti. Sedaj so se vevlasti baje tudi o tem sporazumele. Če hočejo pa izvesti v Turčiji reforme, morajo tej preskrbeti tudi denar. Vevlasti se torej tudi dogovarjajo o tem, kako dobiti Turčiji kredit. Ker Turčiji sami nobeden ne zaupa posojila, nagovarjajo vevlasti sultana, naj izroči vodstvo turških financ in notranjih stvari dvema Evropcema. Sultan se brani evropskih ministrov, ker ve dobro, da bi potem ne mogel državnih blagajnic za-se izkoriščati. Poslednje je pa sultanu ljubše nego blagostanje ljudstva. S tem, da bi evropska ministra prevzela turško gospodarstvo, upajo vevlasti financijelne razmere turške tako uravnati, da bi ne bil evropski denar, katerega je veliko Turčiji izposojenega, v nevarnosti. — Angleški listi vedo povedati, da so se velesile dogovorile, ako bi se Turčija ustavljala zahtevanim reformam, da odpokličejo svoje diplomatične zastopnike in začnejo siloma postopati zoper Turčijo. — Težko je verjeti, da bi se sultan z lepa udal, on se preveč zanaša na ne-jedinost velesil. Ko bi te le že enkrat bile jedine v tem, da je treba Turčijo resno prijeti. Po poročilih angleških listov pripravljajo se Grki, da pomladi zanete vstajo v Makedoniji in na Kreti. Na Kreto se je že odposlalo mnogo orožja. Kristijansko prebivalstvo na Kreti je nevoljno, ker se obljubljenе reforme ne izvedo in se le prejasno vidi, da Turki reform izvršiti ne marajo.

Obrtnija.

Knjigotrštvo.

Knjige kupovati v Avstriji ni navada. Ljudje si le preradi knjige izposojujejo za čitanje. Tudi za darila se knjige dajo le o Božiči. Vse drugače je stvar v Nemčiji.

Ondu ljudje veliko več knjig pokupijo in jih tudi ob raznih priložnostih dele za darilo. Zato se je nemško knjigotrštvo tako lepo razvilo.

V Avstriji se le o Božiču nekaj več knjig proda, drugače knjigotržci nimajo dosti drugega zaslužka, kakor ga jim daje prodaja šolskih knjig.

Največ knjig v Avstriji pokupijo še Čehi. Zato se pa njih slovstvo čudovito razvija. Nemško knjigotrštvo v Avstriji še precej dobro stoji, ker nemške knjige kupujejo vse avstrijske narodnosti, in so zlasti nemški leposlovni listi tudi jako razširjeni mej Slovani. Deloma je temu to uzrok, da so nemški listi in knjige cenejši nego slovanski, ker morejo računati na več naročnikov, deloma pa to prihaja od tod, da se čitanje nemških romanov pri nas v navado prišlo. Tudi nemški romani bolje prijajo našim olikancem, nego slovanski, ker po svojem izobraženju je njih duh močno ponemčen.

Največ nemških knjig, ki se v Avstriji prodaje, pa ni izšlo v naši državi, temveč v Nemčiji. Iz inozemstva se jih je vlani upeljalo 35.191 meterskih centov, ki re prezentujejo trgovsko vrednost 18 milijonov goldinarjev. Če računamo, da pride 100 del na meterski cent, se upelje v Avstrijo lani 3¹/₂ milijona literarnih del. Letos se je upeljalo prvega pol leta 27.155 meterskih centov knjig. Največ knjig se vpelje iz Nemčije prvega pol leta, letos 25.000 meterskih centov.

Izvozilo se je pa iz Avstrije vlani 16.769 meterskih centov knjig, letos so prvega polletja po 10.000 meterskih centov. V Nemčijo samo se je izvozilo 8000 meterskih centov knjig. Kakor bomo pa pozneje videli, so dejanski iz Avstrije toliko avstrijskih knjig ne izvozi, kolikor je tu povedano, ker se mnogo iz Nemčije vpe-ljanih knjig ne razproda.

Knjigotrštvo se deli na dvojno. Nekateri knjigotržci zakladajo, drugi pa na drobno razprodavajo knjige. Trgovina se vrši na upanje. Knjige, ki jih avstrijski trgovec dobi od nemškega trgovca letos, plača še le o veliki noči drugega leta, ko je veliki semenj v Lipsiji. Knjige, katere ne plača mora poslati nazaj založniku in jih ta more dobiti 14 dni predno se začne lipsijski semenj.

Pošiljanje knjig dolgo traja. Avstrijski knjigotržci že v januarju začno zbirati neprodane knjige in jih v Nemčijo odpošiljati. Tako se pelje mnogo nemških knjig zopet nazaj. Te knjige so štete v avstrijski izvoz.

Nemško knjigotrštvo je kaj dobro urejeno. Niti ni treba knjige precej kupiti, lahko jo dobiš na ogled. Samo elegantno vezane knjige, ki bi se utegnile pri prevažanju poškodovati, se ne pošiljajo na ogled.

Iz navedenih števil je vidno, da Avstrija pošlje mnogo denarja za knjige v Nemčijo. Ker se domače založništvo ni tako razvilo, gre mnogo avstrijskega denarja na tuje. V gospodarskem oziru take razmere niso ugodne, a ni upati, da bi se kmalu izboljšale. Avstrija je nekako odvisna od Nemčije in to ne le v gmotnem, temveč tudi v duševnem oziru.